No. 2290 Zaterdag 3 December 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER: B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Wat beteekent nog onze Kol. Raad.

In Holland is men thans in de Kamers bezig met den Begrootingsarbeid, de eenige gelegenheid zoo ongeveer, dat er in Lands vergaderzalen over Curaçao gesproken wordt. Op 12 October heeft H. M. de Koningin het ontwerp van wet tot vaststelling van de Curaçaosche Begrooting voor het dienstjaar 1928, bij de Staten Generaal ingediend: en onze lezers hebben in de vorige weken van dit stuk kennis kunnen nemen.

Wat is de algemeene indruk van dit Staatsstuk?

Bij de beraadslaging over de Begrooting 1920, sprak het toenmalige lid der Kol. Raad, de Hr. Winkel; „dat er heel weinig waarde wordt gehecht, aan wat er zoowat in de Koloniale Raad wordt besproken en beslist." Thans zou hij na lezing van bovengenoemd ontwerp kunnen zeggen; dat er niet alleen „heel weinig", maar in het geheel geen waarde meer wordt gehecht aan het oordeel van de Koloniale Raad.

Deze houding onzer regeering, ten opzichte onzer Curaçaosche vertegenwoordiging schijnt langzamerhand systeem te worden. Noemen we slechts, om ons bij dit jaar te beperken, het urgentieprogram en de Militaire politie. Het eerste is door Minister en Gouverneur opgesteld zonder Koloniale Raad; en dit program, wat de Gouverneur deze week uit Holland heeft meegebracht, zal ook wel zonder dat lichaam worden uitgevoerd. Wat de militaire politie betreft, viel het natuurlijk een ieder op, dat nog, vóór de besprekingen door de Koloniale Raad geeindigd waren, en het ontwerp met algemeene stemmen was verworpen, de fundamenten reeds gelegd waren, voor de woningen der nieuwe politie, om de andere voorbereidingen in Holland maar niet te noemen.

En thans, bij de ingediende begrooting, heeft deze houding zelfs een officieel cachet gekregen.

Al is deze houding niet goed te keuren, ze is niet onverklaarbaar.

Meer malen is er in de laatste jaren verkondigd en noch onlangs door den voorman der Action Française, Leon Daudet, dat het huidige Parlementairisme zich zelf den strop omdoet: hetzelfde is het geval met onze Koloniale Raad.

Zooals deze instelling hier bestaat, is ze absoluut uit den tijd.

Reeds in 1865 zijn er stemmen opgegaan tegen dit instituut; de vertegenwoordigers in de Kamers zijn er tegen blijven hameren en in 1910 noemde van Kol het „de oorzaak van het jarenlange wanbeheer op Curaçao." Het stelsel deugt niet.

Op de eerste plaats als vertegenwoordiging, omdat de Raad niet rechtstreeks door de bevolking gekozen is, noch omdat ze een weerspiegeling is van het volk. Het stelsel, om zich zelf aan te vullen is verouderd.

In 1920 hebben verschillende Kamerleden, vooral van Kol en van Vuuren nog eens een lans gebroken, om deze . . . . „allerongelukkigste vertegenwoordiging" de wereld uit te helpen.

De toenmalige Minister van Koloniën Idenburg, beloofde toen, dat, zoodra er een algemeene herziening zou komen van het Regeeringsreglement, verandering hiervan ter overweging genomen zou worden; al hoewel door deze belofte de verbetering wel wat op de lange baan geschoven is.

Onze Koloniale Raad is geen vertegenwoordiging van het volk. Alleen Curaçao is vertegenwoordigd; en de vijf andere eilanden van dit gebiedsdeel zijn er buitengesloten. Dan in onzen tijd van evenredige vertegenwoordiging is onze Koloniale Raad heelemaal een anachronisme. In 1920 gaf van Kol in de Eerste Kamer de volgende becijfering, die misschien iets, maar toch niet veel veranderd kan zijn. In de Raad hebben zitting 6 Protestanten, 5 Israelieten, en 3 Katholieken.

Wanneer men deze cijfers in percenten omzet, zou, evenredig vertegenwoordigd, daaraan moeten beantwoorden een bevolking die voor 46% Protestant, 39% Israeliet en 15% Katholiek is; terwijl de werkelijke bevolking in de kolonie maar voor 5% Protestant, 2% Israeliet en 93% Katholiek is.

Indertijd heeft men in de Koloniale Raad wel mooie woorden gesproken over vertegenwoordiging van Katholieken, door Protestanten en Israelieten, en zelfs gezegd, dat deze het misschien nog wel beter zouden kunnen doen, dan de katholieken zelf; in de praktijk bleek, dat conflicten niet uit konden blijven. We behoeven slechts te memoreeren, de subsidies aan het Bijzonder Onderwijs, aan de Zieken-en Krankzinnigenverpleging en aan de zorg voor de verwaarloosde kinderen. En voorloopig vertrouwen we dus nog maar liever de vertegenwoordiging onzer katholieke belangen, aan onze eigen Roomsche menschen toe gelijk ook de Protestanten en Israelieten niet gaarne zouden zien, dat hun vertegenwoordiging aan de Katholieken werd overgelaten.

Wat de economische en politieke kleur onzer Raad betreft, is ze van het meest verouderde en verstarde liberalisme, wat in Nederland al meer dan een kwart eeuw politiek dood is.

Dit gaf ook verschillende malen aanleiding tot conflicten; o.a. in de salarisregeling der ambtenaren, waarbij eenige keeren, tegen het oordeel van den Raad in, met Koninklijke Besluiten is gewerkt moeten worden.

Verder is het college in heel veel zaken onbevoegd om er een goed oordeel over uit te spreken. Nemen we als voorbeeld de twee het meest op den voorgrond getreden kwesties van het laatste jaar: de watervoorziening en de militaire politie.

Wat de eerste betreft, nam de Raad het plan Versluys aan; maar langzamerhand begint het al duidelijk te worden, dat de Raad veel beter een gewijzigd plan Molengraaf had kunnen voteeren; en bij de kwestie over de militaire politie, is het wel opvallend, dat de Hr. Statius Muller, een acuut tegenstander, bij bestudeering van dit vraagstuk in Holland, geheel is omgekeerd.

In het veelbesproken intervieuw van den Gouverneur met het Handelsblad, schreef deze courant, dat de koloniale Raad geen vertegenwoordiging vormt, op de allereerste plaats van de burgerij, maar van particuliere belangen. Dit is niet geheel buiten de waarheid. En daarom, zoolang leden van de koloniale Raad of hun families (en deze gaan in Curaçao ver:) betrokken zijn of belang hebben bij het drankkapitaal en de dieptreurige woningtoestanden, zullen we op dit gebied niet spoedig goede werken krijgen, die hier zoo allerdringendst noodig zijn.

We zullen niet beweren, dat de tegenwoordige Gouverneur de rechte man op de rechte plaats is: maar toch bij alle critiek op zijn beleid, mogen we niet vergeten, hoe moeilijk het is, met een regeerings lichaam als onze Koloniale Raad, deze kolonie te besturen. En evengoed als zijne voorgangers te kampen hebben gehad met dit instituut, zoo zal het ook gaan met zijne opvolgers.

Het instituut deugt niet. Ook de regeering in het moederland is er van overtuigd, en daarom begint het zoo langzamerhand er maar uit te zien, dat Curaçao bestuurd gaat worden, enkel van den Haag uit met urgentieprograms en Koninklijke besluiten. Is dit een legale weg?

In eenige landen, heeft het ontwordende parlementairisme, den weg naar het fascisme geopend; maar van een fascistische bestuursmethode is hier niemand gediend: en deze zal de ontevredenheid slechts kunnen vergrooten.

Onze vertegenwoordiging eischt verbetering; en het moeilijke van dit probleem, mag voor de regeering geen reden zijn, om de oplossing daarvan maar uit te stellen, wat ze zóóveel jaren gedaan heeft, dat er binnenkort gelegenheid is, om een diamanten jubileum uitgave te publiceeren, van het jaarlijksche klachtenboek over de koloniale raad. In onze omgeving, noemen we de Engelsche kolonies en speciaal Barbados, zijn genoeg voorbeelden van een goede volksvertegenwoordiging die met de regeering in het moederland loyaal samenwerkt, beiden in volle vertrouwen op elkander, dat ieder het waarachtig algemeen belang beoogt der heele kolonie in al hare geledingen.

In dezen tijd van opbloei, nu er hier zooveel gedaan moet worden, en we daarentegen in de laatste jaren in veel zelfs achterop gekomen zijn, is er periculum in mora.

Hier maakt het uitstel loyaler samenwerking meer aangroeiend nadeel

A. I.

De Surinamers op Curaçao.

De Redactie van „De West" deelt een onderhoud mede, wat zij had met den Hr. J. I. Hensen indertijd voorzitter van de Vereeniging Suriname. We ontleenen er het volgende aan:

Het gesprek ging natuurlijk over de ongeveer zes honderd Surinamers die zich op Curaçao bevinden en van wie het meerendeel in weinig schitterende omstandigheden verkeert.

Het heeft ons zeer getroffen te vernemen, dat het loon hetwelk de meeste dezer jongelieden verdienen bij de Petroleum Maatschappij, ontoereikend is om in hun levensbehoeften te voorzien. Zij die geen vakmenschen zijn, beginnen met een uurloon van 28 cent, later verhoogd tot 35 cent. Voor de meesten is het bereikbaar maximum 45 cent per uur. Bij een werktijd van negen uren per dag, beteekent dit een weekloon van ongeveer f 24, een bedrag hetwelk bij den hoogen levensstandaard op Curaçao, onvoldoende is om behoorlijk van te leven. Alleen reeds voor kost en inwoning betaalt men op zijn minst een rijksdaalder per dag.

Vroeger was er volop gelegenheid om door overwerk het loon op te voeren. De tegenwoordige Directie evenwel heeft het overwerk teruggebracht tot een minimum. zoodat deze bron van inkomsten aan de werklieden ontvallen is.

Er wordt dan ook veel gebrek geleden onder de Surinamers op Curaçao.

Het voor hen zoo belangrijk voedingsmiddel, rijst, kost 50 cent per kilogram, meer dan het drie dubbele van den tegenwoordigen prijs in Suriname. Het wasschen van kleeren is bijna niet te betalen. Bovendien noopt de woningnood vele jongelieden om met hun zessen, of achten, ja zelfs met tien personen in één kamer te huizen.

Misère is troef. Toen de vorige maand de jongen Oostburg overleed, hadden zijn metgezellen die met hem samenwoonden, niet eens geld om voor de begrafenis te zorgen. Hij was geen lid van de Vereeniging van Surinamers, die niettegenstaande dit zoo lijk met deze zorgen belast. Ook vanwege de Petroleum Maatschappij — die anders gewoon is een zeer nette begrafenis te geven aan haar ondergeschikten . . . kon hij niet begraven worden, daar hij nog geen zes maanden zijn, geregelden dienst was. Een inteekenlijst werd rondgezonden om de begrafeniskosten bij elkander te brengen. Om vijf uur des middags beliep deze lijst slecht f 35, wat geheel ontoereikend was. Want alleen een kist kost reeds f 75. De avond was reeds gevallen toen het lijk van Oostburg gekist kon worden, dank zij de barmhartigheid van twee Jerusalemsche ... (!!) beschaving van Curaçao, die uit medelijden het geld schonken voor een kist enz.

Aan het graf van Oostburg wees de heer Henssen op de noodzakelijkheid om zich te organiseeren, ten einde te trachten verbetering te brengen in aller lot. Wel bestaat reeds de Vereeniging van Surinamers, die ongeveer 240 leden telt, maar de samenwerking in die vereeniging laat veel te wenschen. Bovendien is het teleurstellend, dat juist zij die nuttige leden konden zijn, zich vaak onttrekken.

Verder wordt er in het onderhoud gesproken over de pogingen door de Vereeniging aangewend, om verbetering te brengen in verschillende toestanden bij de Petroleum industrie: o. a. gebruik van den Cooperatieven winkel, woning verbetering, schriftelijke contracten, betere bezoldiging bij gelijken arbeid door Hollanders: maar veel succes had ze tot nu toe nog niet te boeken.

De heer Henssen verklaarde verder dat hij als voorzitter der Vereeniging van Surinamers, meermalen een gewillig oor vond bij de autoriteiten op Curaçao, waarvoor hij zeer erkentelijk is.

De onderlinge samenwerking der Surinamers, valt niet te roemen, behoudens natuurlijk gunstige uitzonderingen. Dit bleek hierboven reeds ten aanzien der Vereeniging. Men heeft er een groep, die zich boven hun andere landgenooten verheven achten.

Zoo bijvoorbeeld is er een cricketclub opgericht, waarvan Surinamers die donker van kleur zijn, als regel geen lid kunnen worden.

Ongelukkig zijn er ook vele maatschappelijke schipbreukelingen onder de Surinaamsche jongelieden op Curaçao, Maar al te velen springen uit den band, geven zich over aan uitspattingen en zijn geregelde bezoekers van de beruchte huizen op Poenda. Men rilt bij de gedachten aan de gevolgen, vooral als men weet, dat geslachtszieken hier veelvuldig heerschen.

De heer Henssen meent, dat indien een protestantsch voorganger trachtte op Curaçao een kring te stichten voor deze jongelieden en zij in de gelegenheid werden gesteld de godsdienstoefeningen in hun eigen kerk weder geregeld te bezoeken, dit waarschijnlijk van goeden invloed op hun leven zou zijn."

De Hr. Henssen spreekt hier enkele rake woorden aan het adres der Surinamers. Ze doen ons over het algemeen hier niet sympathiek aan. Nederigheid en bescheidenheid zijn nu juist bij hen geen hoofddeugden en daardoor zijn ze veeleischend, eigenzinnig, onhandelbaar en gauw geraakt: waardoor ze ongunstig afsteken bij de Curaçaoenaars.

In een persoonlijk onderhoud met ons, weet de Hr. Henssen dit aan de laatsten.

In alle geval de Surinamers dan met hun hoogere (??) beschaving, is men hier over het algemeen liever kwijt dan rijk. Ook voor de bevordering der zeden is hun invasie, niet zonder nadeel geweest voor Curaçao.

Op godsdienstig gebied is het volgens mededeeling van den Hr. Henssen al even treurig gesteld met de Protestanten als met de Katholieken, deze laatsten althans beantwoorden hier over het algemeen niet in de verste verte aan de goede getuigenissen, die zij van hun Paters meebrachten.

Met de bedoeling van den Hr. Henssen, om door zijn schrijven te bewerken, dat er geen immigratie meer naar Curaçao zal plaats hebben, zullen dan ook beide kolonies welvaren.

Indische tentoonstelling te Arnhem.

Zooals bekend organiseert de afdeeling Arnhem van de vereeniging Oost en West van 11 Juni tot 28 Juli 1828 (tijdens de Olympische Spelen) op het landgoed „Zijpendaal" te Arnhem een Indische tentoonstelling.

Indertijd is er reeds in de pers opgewezen, hoe stiefmoederlijk de West Indische afdeeling hier dreigde behandeld te worden, bij totale afwezigheid van West-Indische specialiteiten in de tentoonstellingscommissie. Thans schijnt hierin echter verbetering te zijn gekomen; want voor de voorbereiding van de West-Indische afdeeling dier tentoonstelling is een voorloopige commissie door het tentoonstellingsbestuur samengesteld.

De beide West-Indische gebiedsdeelen, en met name Suriname kunnen bij de heerschende malaise nog erger dan Curaçao, zich in de verste verte niet meten met de grootere en welvarende zuster Oost-Indië, maar toch zou het volgens de commissie onverantwoordelijk zijn om die reden de West-Indische gebiedsdeelen op deze belangrijke tentoonstelling niet te doen uitkomen en dus niet te profiteeren van deze hoogst gunstige gelegenheid om voor die gewesten de belangstelling van het nationaal kapitaal en de nationale energie te helpen opwekken.

Werken de Surinaamsche en Curaçaosche Gouvernementen en ook particulieren naar hun draagkracht mede door inzendingen in natura en door het verleenen van geldelijken steun, dan kunnen ook met beperkte middelen de belangen van die streken ter tentoonstelling voldoende gediend worden.

De commissie is er van overtuigd, dat er in Nederland velen zijn, die van Suriname en Curaçao iets in hun bezit hebben, dat dienstig en nuttig zal kunnen zijn om te worden bezichtigd. Uit den aard der zaak rekent de commissie er vast op, dat de bevolking van deze beide overzeesche gebiedsdeelen bereid zal zijn om belangloos af te staan al datgene wat de West-Indische afdeeling zal kunnen opluisteren. Er zijn tal van zaken — vooral op landbouw- en mijnbouwgebied — die uit die streken zelve betrokken moeten worden. Doch ongetwijfeld zal er in Nederland zeer veel belangwekkends kunnen worden bijeengebracht.

Mitsdien doet de commissie een beroep op allen, die in aanmerking komen tot het bijdragen van een steentje of een grooten steen voor den opbouw van het werk, om door hunne onontbeerlijke moreele medewerking en hun materieelen steun het mogelijk te maken, dat, van de geboden gunstige gelegenheid gebruik makende, Suriname en Curaçao, zij het ook bescheiden, doch op waardige wijze deelnemen aan deze belangrijke Indische tentoonstelling. Secretaris der Commissie is de heer J. J. Gemmel, Reinier Claeszenstraat 31 Amsterdam (W).

Volgens de Surinamer is in onze zusterkolonie, door den Gouverneur reeds een commissie benoemd tot het treffen van voorbereidingen. Deze commissie zal dan ook zorgen dat Suriname vertegenwoordigd wordt op de koloniale wereldtentoonstelling te Parijs in 1929.

Ook Gouverneur Brantjes beloofde op Curaçao een subcomité te zullen oprichten.

BERICHTEN

Pater Irenaeus de Bruyn.

Van 15 September tot 29 October is er te Rotterdam een medische Missiecursus gehouden.

Het doel dezer cursus was, om aan de cursisten, zooveel medische kennis bij te brengen, dat zij zich zelf en anderen, daar waar geschoolde medische hulp ontbreekt, voldoende kunnen helpen.

Onder de cursisten, aan wie diploma's werden uitgereikt, was ook Pater I. de Bruyn, pastoor van Sint Barthelemy, thans tijdelijk op vacantie in Holland.

Pater Murk.

Maandag is de Georgetown van St. Martin vertrokken, met bestemming naar Curaçao via Saba en St. Thomas. Bij goed weer is de bark dus Zondag of Maandag hier. Aan boord bevindt zich Pater Murk, pastoor van St. Eustatius die wegens gezondheidsredenen naar Curaçao terugkeert.

Pastoor Th. Bartel.

Z. D. H. de Apostolische Vicaris van Curaçao heeft benoemd tot pastoor op St. Eustatius, den Zeer Eerw. Pater Th. Bartel, die pastoor was op Rincon te Bonaire.

Z. Ex. Gouverneur Brantjes.

Met het S. S. Simon Bolivar is Woensdagmorgen Z. E. Gouverneur Mr. N. J. L. Brantjes vergezeld van zijne echtgenoote Mevr. J. Brantjes-Schretlen in Curaçao teruggekeerd. De gebruikelijke saluutschoten werden verricht en bij het binnenkomen der stoomer speelde de muziek voor het paleis; ook de „Hertog Hendrik" begroette de Gouverneur met saluutschoten. Toen de boot aan de Westwerf gemeerd lag, kwamen eenige officieele personen den landvoogd begroeten.

Eenigen tijd geleden gingen er in Holland geruchten, dat het in het voornemen lag van den Gouverneur, om na afdoening van eenige zaken zijn ontslag aan te vragen. Of dit bericht geheel uit de lucht gegrepen was, weten we niet. Naar men ons echter dezer dagen van zeer betrouwbare zijde mede deelde: zou Mr. Brantjes voor zijn vertrek uit Holland gezegd hebben, dat hij de eerste jaren er nog niet aan kon denken om zijn ontslag te nemen: om welke redenen, achten we minder opportuun te publiceeren.

Uitslag examens.

Voor het eindexamen Mulo aan het St. Martinusgesticht slaagden dit jaar de dames H. Dittmar, L. Hulswit, C. Palm, en E. Rosario.

Het diploma Machineschrijven werd behaald door de dames J. da Costa Gomez, H. Dittmar, A. Gravenhorst, E. Henriquez, L. Hulswit en E. Rosario van het St. Martinusgesticht. En door de dames J. Goeloe, A. van Iersel, C. Maduro en R. Willems van het St. Antoniusgesticht op Pietermaai.

Aan allen onze beste wenschen.

Brand.

Zaterdagavond omstreeks 9 uur, braken dichte rookwolken uit den winkel van Matos en Schwartz in de Breedestraat (Punda.)

Op alarm was de brandweer spoedig aanwezig, die verdere uitbreiding van den brand wist te voorkomen. De inventaris van de geheele benedenverdieping brandde uit. Boven deze zaak is het kantoor gevestigd der Spaar en Beleenbank. Eenige bestuursleden en een klerk waren spoedig aanwezig om het archief een veilig onderkomen te geven, wat gelukte.

Naar men ons mededeelde, wordt de schade gedekt door verzekering, die eerst kort geleden gesloten is.

Na den brand zijn in gemelden winkel drie lampen gevonden, welke door den politie in beslag genomen zijn. De zaak is bij de justitie in onderzoek.

Politie post te Willibrord.

Het wordt langzamerhand beter met onze politie. Ook op Willibrord zal nu bij de kerk een politiepost komen. Niet alle[illegible] maar ook [illegible] telefonisch met de stad [illegible] worden, om andere redenen, is [illegible] verbetering zeer toe te juichen.

Koloniale Raad.

Maandag 28 November 1927.

Op deze vergadering werden het ontwerp Opiumverordening en de drie ontwerpen tot wijziging van de inkomstenbelastingverordening, de grondbelastingverordening, en de rechtspleging in zake invordering der belastingen, naar de afdeelingen verwezen.

Bezoek Engelsch Oorlogschip.

Naar de Engelsche Vice Consul aan de Boletin mededeelde, zal de Britsche kruiser „Heliotrope" op 10 Januari a. s. onze haven bezoeken en daar blijven tot den 16den van dezelfde maand.

Bazar Niewindtfonds.

De tijd wordt kort; en toch moet er voor deze bazar in de a. s. vier weken nog zeer veel gedaan worden. Zelatricen gaan rond, maar hebben ze veel succes? Het bestuur heeft althans gemeend om de gelegenheid tot het geven van giften voor deze a. s. bazar uit te breiden. Daarom allen die nog iets te missen hebben, als beelden, schilderijen en alle andere grootere en kleinere voorwerpen, behoeven nu niet te wachten tot de zelatricen deze komen halen, maar kunnen ze ook bezorgen aan het huis van den Bisschop; Brionplein Otrabanda.

Militaire politie.

Met het S. S. Simon Bolivar arriveerde hier ook Luitenant Berger met echtgenoote en twee kinderen. Met den terugkeerenden Bolivar zal nu Kapitein de Beer Portugal voor goed naar Holland terugkeeren.

Naar we vernemen is Luit. Berger een zeer bezadigd, kalm optredend officier die reeds vele jaren in Holland bij de militaire politie was gedetacheerd. Bij den grooten tegenstand tegen deze politie, zijn het juist zulke mannen die een gunstige verbetering kunnen brengen in de bestaande mentaliteit alhier, Naar hooren zeggen zullen reeds binnen een half jaar de politietroepen arriveeren; we hoorden een getal van 150 waarvan een 40 gehuwden. Kapitein Borren zal dan met het Commissariaat van Politie belast worden. Een gedeelte der thans bestaande burgerpolitie wordt naar buiten en de eilanden overgeplaatst.

Van Bonaire.

Gedurende de twee verloopen maanden woei er zeer dikwijls een Z.W. of geheel W. wind. Velen voorspelden reeds toen groote regenbuien. En ze hadden gelijk, want alle wolken schijnen nu door de passaat teruggedreven, zoodat 't gisteren — Dinsdag 22 Nov. — den geheelen dag stortregende; 126 m.M. wees de regenmeter van 't fort.

Er was geen doorkomen meer aan. Aan de Brionweg werd een brug weggespoeld, de weg naar Den Tera was één breede rivier, die blaterend en schuimend over alle bruggen heen sloeg en de geheele Sabana tot één zee maakte. Zelfs de nog onlangs opgehoogde Dam werd overspoeld. Een chauffeur — die naast zich een steenen kruikje had liggen — waagde 't de breede rooi van Mentor over te steken, maar midden in de rooi gekomen, werd de auto meegesleurd totdat hij gelukkig tegen een rotsblok bleef steken. De compagnon van de chauffeur sprong toen uit de auto, maar ging kopje onder, en zou naar de zee gesleurd zijn, had hij zich niet vastgegrepen aan een rots. Vele huizen hebben 3 voet water gekregen, kippen en en varkens zijn bij heele getallen verdronken. 't Hospitaal lag rondom in een zee van water. Op drie plaatsen moest men de wegen stukhakken, om 't water sneller te laten wegstroomen; gelukkig dat men dit gedaan heeft, want er zouden anders zelfs huizen weggespoeld zijn. De menschen waren bang dat 't weer zoo zou worden als in 1906, toen de menschen met bootjes naar de kerk moesten varen. Vele landerijen, waar de maïs en de patía's reeds prachtig stonden en een mooie oogst voorspelden, zijn verruïneerd. Vandaag is 't water reeds veel gezakt, maar donkere wolken jagen nog over 't eiland, zoodat deze overstrooming weer terug kan komen.

Gouvernements-Boekerij en Openbare Leeszaal.

De Commissie van Beheer maakt bekend, dat *vanaf 1 December 1927* de Boekerij en de Leeszaal wederom geopend zullen zijn van 10 u. tot 12½ u. vm. en van 3½ u. tot 5½ u. nm.

Curaçao, 1 December 1927.

De Voorzitter der Comm. van Beheer
H. J. A. SCHROEDER.

Kantongerecht.

S. G. die op een namiddag einde September j.l. op de Pietermaaiweg een jonge dame en een klein meisje heeft aangereden, is tot een geldboete van drie honderd gulden veroordeeld

K. die in Augustus j.l. in den winkel „El Pasaje" op Otrabanda heeft ingebroken en R. die een gedeelte der gestolen goederen in de haven geworpen heeft, zijn respectievelijk tot vier jaren en tot zes maanden gevangenisstraf veroordeeld.

Beiden zijn Duitscher van geboorte.

De „Hertog Hendrik."

Zondagmorgen half 8 verscheen deze kruiser voor de haven, waar de Midas van de K. N. S. M. de aardige attentie had, voor het schip een welkoms manoeuvre uit te voeren, Wegens den Zondag werden de saluutschoten uitgesteld tot Maandag, en kwam het schip stil de haven binnen. Het heeft ligplaats genomen in het Schottegat aan de Oostzijde van de St. Annabaai.

Kardinaal Bonzano.

is te Rome in den ouderdom van 60 jaren overleden op 26 November. Van 1911—1923 was hij Apostolisch Delegaat in Washington en maakte vooral naam het vorige jaar, als 's Pausen gedelegeerde op het groote Eucharistisch congres te Chicago.

„Werk zoolang het dag is."

. . . . Want dit 's avonds te doen is niet zonder gevaar voor de oogen. Zoo slecht is in de laaste dagen het electrisch licht.

We kunnen nog niet veel goeds zeggen van onze nieuwe Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij, Maar het is nog een overgangstijdperk.

Toch verzoeken we, ook in deze periode wat clementie met de oogen der verbruikers.

Wat nu daaraan bedorven wordt, zou later de schitterende lichtvoorziening, die we ons voorstellen te zullen krijgen, niet meer kunnen goed maken.

Op den goeden weg.

De apothekers zijn begonnen met de Zondagssluiting, zooals, ons blad de vorige week meldde. En het plan is door de pers en het publiek met ingenomenheid begroet.

Of dit voorbeeld nu door anderen zal worden nagevolgd?

Het is te hopen maar we betwijfelen het. Wie zal de kat de bel aanbinden? Als er hier een winkeliersvereeniging bestond of iets dergelijks, zou de zaak besproken kunnen worden. Maar aan particulier initiatief overgelaten, zal de een sluiten, de andere niet.

Ook van Gouvernementswege zal een goede Zondagswet, waarop La Cruz aanstuurt, zeer veel moeilijkheden ondervinden, gezien het groote aantal neringdoenden onder de Israelieten.

Onze katholieke winkeliers mochten in hun Zondagsviering wel eens een voorbeeld nemen aan deze Sabbathvierders.

Er is echter nog een andere factor, die de Zondagsrust zeer in de hand kan werken; en dat zijn de koopers, die maar al te dikwijls vergeten, dat het hun plicht is, — omdat de Zondagsrust een recht voor allen is — niets wat in hun vermogen is na te laten om ook anderen dat recht te doen toekomen: om ook anderen die rust te doen genieten, waarop zij zoo prijs stellen. En daarom laten zij eens beginnen met niet te koopen op Zondag.

Regen.

Sommige weerprofeten hadden reeds voorspeld dat er een slecht regenjaar zou komen, en het liet zich aanvankelijk aanzien ook. Maar over de afgeloopen weken hebben we niet te klagen.

Op Willibrord regende het Zondagnacht zelfs 51 m. M.

De regenmeter van het St. Thomas-College gaf gedurende de maand November een regenval aan van 100 m.m.

1 Nov.	4	m.m.
11 „	2	
12 „	10.4	
13 „	11.7	
18 „	6.3	
21 „	8.2	
22 „	25.—	
23 „	16.1	
25 „	3.7	
27 „	4.9	
28 „	4.—	
30 „	3.7	
Totaal	100.0	

Aanslag.

Maandagnacht heeft een chauffeur twee revolverschoten gelost op Kolonel Gomez, in zijn huis, maar zonder ernstige verwondingen te veroorzaken. Naar de Union verneemt zou de kolonel deze aanslag hebben uitgelokt. De chauffeur is onder bewaking van de politie.

Officieele Berichten.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse op Aruba, Adriaan Tromp, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Juan Manuel Bernadina en Emile Eduard Groman zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 2de klasse.

Carlos Enrique Hernandez is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van bode van de Curaçaosche Bank en definitief benoemd tot bode bij de Administratie van financien en den Koloniaal-Ontvanger alhier.

De heer H. Oduber is eervol ontheven van de waarneming der functien van Yker op Aruba en den heer L. C. Kwartsz zijn die functien opgedragen.

De heer L. C. Kwartsz voornoemd is aangewezen als de ambtenaar door wien ook het notarisambt op Aruba kan worden uitgeoefend.

Aan den hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie J. G. Statius Muller is, wegens ziekte, drie maanden binnenlandsch verlof verleend.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Bonaire L. P. Hart is, wegens ziekte, nog twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

De opzichter bij Openbare Werken G. A. 't Sas is bevorderd tot opzichter eerste klasse bij Openbare Werken.

De aanwijzing bij G. B. dd. 25 Mei 1927, No. 437, van den hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie, J. G. Statius Muller, om den Administrateur van financien te vervangen is ingetrokken.

Aan den tijdelijk opzichter bij het Departement van Openbare Werken in Curaçao, J. F. Amelunxen, is eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De heer G. J. Ferguson is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van beheerder van de openbare leeszaal en boekerij en van het koloniaal- en schoolmuseum alhier en Mevr. de wed. R. ten Brummeler-van Dien is tijdelijk als zoodanig benoemd.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse alhier G. Z. W. Chan A. Hung is, wegens lichamelijke ongeschiktheid voor den politiedienst, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Voornaamste Kabelberichten.

Op 24 November is Bratianoe de minister-president van Roemenie overleden. Meer dan 25 jaren was hij een der leiders van de Balkanpolitiek. Men weet, dat Roemenie thans bestuurd werd door een regentschap. Daar deze bestuursvorm nog alles behalve stevig gevestigd is zou de dood van Bratianoe wel eens rumoer kunnen geven in de steeds roerige Balkan: vooral daar de ex kroonprins Carol niet stil schijnt te zitten.

Volgens bericht uit Boekarest moet in Zuid-Rusland een revolutie zijn uitgebroken. Verschillende plaatsen aan de zwarte zee o. a. Odessa en Finapol bevinden zich in de macht der opstandelingen.

Amsterdamsche Missietentoonstelling.

Op de groote Missietentoonstelling die in de tweede week van November in Amsterdam gehouden is, was ook Curaçao goed vertegenwoordigd. In stand 5 waren verschillende specimina van Curaçaosche kunstnijverheid. „De Tijd" schreef ervan: Het speelsch-fijne bevallige handwerk, de teedere voorwerpen, die uit rank naaldwerk bestaan of uit de zachtst getinte schelpjes werden gevormd als wonderen van geduld en fijnen smaak, wekken ten zeerste de bewondering der bezoekers.

Aan het congres was verbonden een Missiecongres, speciaal over Oost en West-Indië: Curaçao zou daar behandeld worden door Pater Kösters. De laatste mail bracht ons nog niet een verslag daarvan. Later komen we er misschien op terug.

's Pausen gouden Priesterfeest.

Het hoofdbestuur der Katholieke Actie heeft een nationaal comité opgericht tot viering van 's Pausen gouden priesterfeest op 21 December 1929, met afdeeling en in alle Bisdommen om Z. H. den Paus ter dier gelegenheid middelen te verschaffen voor de oprichting van Seminaries en pastorieën, die ontbreken in zeer talrijke parochies van Italië.

Algemeen Nederlandsch Verbond.
Groep Ned. Antillen.

Hierbij wordt den leden van bovengemelde Groep bekend gemaakt, dat te beginnen met 1 December a. s. en tot zoolang het daartoe gestorte bedrag strekt, doch uiterlijk tot en met 31 December a. s. alle leden, die bij den boekhandel J. W. F. Sluyter alhier Nederlandsche boeken (geen studiewerken, encyclopadieen, woordeboeken e. d.) koopen, een prijsverlaging zullen genieten van 10 %.

Willemstad, 28sten Nov. 1927.

Het Groepsbestuur.

Father Byrne. ✠

In een ziekenhuis te Londen is, op 72 jarigen leeftijd, father Byrne overleden, een Iersch priester, die een groot vriend der bootwerkers in Bermondsey (Zuid-Oostelijk Londen) was. Hij voerde, zoo vertelt de N. R. Crt., een verbitterden strijd tegen de woekeraars die de bootwerkers en hun gezinnen uitzogen, en heeft dikwijls verklaard dat de woekeraarsters de ergste harpijen waren. „Verwijder die Shylocks uit de havenwijk en gij zult de helft van het probleem van armoede en ellende oplossen."

De woekeraarsters dreven dikwijls menschen uit hun kostwinningen en nering, Eens gebeurde het dat de vrouw van een werkman in de Theems sprong, omdat men haar gedreigd had aan haar man te vertellen dat zij in de schuld zat. Zij had enkelen schillings geleend om schoenen voor haar kind te koopen en had reeds meer dan de hoofdsom aan rente betaald.

Father Byrne had na den oorlog in Bermondsey een „bootwerkers-universiteit" gesticht. Het was een schoollokaal in een klein zijstraatje bij Dockhead, en elke week kwamen daar 200 boot- en kaaiwerkers lezingen bijwonen en over sociale vraagstukken beraadslagen.

Het lokaal werd spoedig beroemd om de slechte shag die men er rookte, en den goeden humor, die er te hooren was. Father Byrne zelf was een uitstekend humorist. Hij heeft bijkans vijf-en-twintig jaar in Dockhead gewoond.

Eens gaf een vrouw hem een stuiver voor zijn scholen. Hij naam dien aan en gaf haar twee shillings uit zijn eigen zak, omdat hij wist dat zij zelfs dien stuiver niet kon missen.

Twee Nederlanders, Mannen van den dag.

„Minister Beelaerts van Blokland en Luitenant Koppen, dat zijn werkelijk de laatste weken de „Mannen van den Dag" geweest. Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Minister van Buitenlandsche Zaken en vertegenwoordiger van Nederland in den Raad van den Volkenbond, heeft, zooals men zich herinneren zal, op de jongste vergadering van den Volkenbond, de aandacht niet alleen op zich maar ook op Nederland gevestigd door zijn optreden te Genéve, waar hij het oogenblik gekomen verklaarde om de bestudering te hervatten van de beginselen, die ten grondslag hadden gelegen van het vermaarde Protocol van Genéve uit het jaar 1924 en aan de vergadering vroeg deze bestudeering en de besluiten van het verdrag der voorbereidende ontwapeningscommissie te verwijzen naar de desbetreffende commissies. Dit stoutmoedige initiatief is van beslissenden invloed geweest op den verderen loop van de werkzaamheden van de achtste vergadering van den Volkenbond, in Nederland was men daar niet weinig mede gevleid,

De conferentie van Genéve was nog maar pas voorbij of Nederland zou een nieuwe gelegenheid krijgen om trotsch te zijn over het optreden van een Nederlander. Zooals Minister Beelaerts van Blokland erin geslaagd is, trots de vele tegenstrijdige politieke stroomingen te Genéve, de vergadering voor zijn voorstel warm te maken, zoo is het Luitenant Koppen gelukt de 13.670 kilometer, welke Amsterdam van Batavia scheiden, trots de wisselvalige atmospherisch stroomingen, af te leggen in negen dagreizen!

Driehonderd dertig jaren geleden, deed 't eerste Nederlandsche schip langs den Kaap de Goede Hoop, er 466 dagen over. Langs Suez wordt de reis thans door de groote booten der „Nederland" afgelegd in ruim 30 dagen. In 1924 werd deze afstand bekort tot 19 dagen door de militaire vliegers Van der Hoop, Van Weerden Poelman en Van den Broeke. Dit jaar in Juni werd een nieuwe tocht ondernomen door Geysendorffer met den Amerikaan Van Lear Black als passagier. Van 15 Juni tot 30 Juni duurde hun tocht naar Indië en van 6 Juli tot 23 Juli de thuisreis door de lucht.

Dit record werd nu den 10den October j.l. geklopt door door Luitenant Koppen, die den 1sten October op Schiphol met „De Postduif" vertrok en in negen dagreizen van gemiddeld 1500 K.M. den 10den October te Batavia landde. Na een week oponthoud heeft Luitenant Koppen de terugreis weer aanvaard welke hij ook, al was het wegens motordefect, met eenige dagen vertraging, met succes volbracht.

Wanneer wordt de vlucht naar onze West ondernomen? We hooren de laatste maanden niets van Luit. van Onlangs en zijne plannen. Het is niet te hopen, dat hij, evenals Koppen, zeven jaren op uitvoering ervan zal moeten wachten.

BUITENLAND.

De Romeinsche kwestie.

Periodiek komt in de pers de Romeinsche kwestie of de toestand waarin het éene Italië den H. Stoel en het Zichtbaar Opperhoofd der Katholieke Kerk heeft geplaatst ter sprake. Het beste bewijs dat de wetgevers van 70, die door de Waarborgenwet de kwestie dachten op te lossen, deze voor goed levendig en brandend hebben gehouden.

De Paus is door Christus aangesteld als Zichtbaar Opperhoofd der Kerk door Hem gesticht. Die Kerk telt millioenen en millioenen leden, die allen in den Paus den Hoogsten Leeraar, den onfeilbaren Behoeder van het geloof en de zedeleer erkennen.

Dit Hoofd der Kerk moet vrij wezen in zijne betrekkingen met de onderdanen der Kerk, mag niet afhangen van de eene of andere mogenheid, mag zelfs dit niet schijnen, uit vrees dat Zijn daden en Zijn woorden den schijn zouden dragen beinvloed te zijn door die mogenheid.

Eeuwenlang hebben de mogendheden om den Paus die werkelijke en openbare vrijheid en onafhankelijkheid te verzekeren, den Paus in het bezit gelaten van een grondgebied waarover Hij als wereldlijk vorst regeerde om aan Zijne geestelijke regeering over de wereld de noodige vrijheid en onafhankelijkheid te verzekeren.

Italië, éénwordend, heeft dit alles te niet gedaan. Om tegenmoet te komen aan de rechtmatige protesten der katholieke wereld die een vrijen en onafhankelijken Paus eischte, heeft men toen de Waarborgenwet gestemd, waardoor de roover aan den ontroofden de vrijheid en onafhankelijkheid waarborgde! Dit is de zoogenaamde Romeinsche kwestie.

't Spreekt vanzelf dat de H. Stoel nooit de beruchte Waarborgenwet heeft aangenomen en de voorkeur gaf aan de openbare, door allen erkende houding van protest die men sedert 70 volgt, boven een wet die een roover maakte en dus ook weer door hem kan worden afgeschaft en te nietgedaan.

Want, gelijk de „L'Osservatore Romano", het dezer dagen zoo goed zei, als de Paus deze wet van Italië aangenomen had, zou Hij zich bevinden op een grondgebied dat niet het zijne is, op het grondgebied van een politieke mogenheid, in het huis van een ander. Om dus aan de oogen van alle niet-Italiaansche katholieken niet te schijnen als onderdaan en beïnvloed door Italië, bestaat er slechts een middel en dit is, een openbare, duidelijke, door allen gekende en erkende tweespalt of oneenigheid met den huisheer.

In de laatste dagen was de „L'Osservatore Romano", het Pauselijk blad, weer verplicht de Romeinsche kwestie voor te stellen als steeds bestaande, steeds brandend. Immers zoodra de regeering, en onder de regeering van Mussolini valt dit nu dikwijls voor — eenige vriendelijke voorkomendheid bewijst aan kerkelijke personen of dragers van kerkelijke waardigheden, gelijk j.l. aan den Kardinaal-Legaat bij het Eucharistisch Congres te Bologna, roept een groot deel der pers in Italië en daarbuiten, ziet ge wel er bestaat vriendschap tusschen Vaticaan en regeering, de Romeinsche kwestie is opgelost. We hoorden deze uitroepen toen de catechismus in de lagere school werd ingevoerd, toen met het portret des Konings ook het Kruisbeeld in de school werd hersteld, toen men het Kruis herplantte in het Colosseum. Elken keer was de Romeinsche kwestie opgelost!

Dan moet het Vaticaan tusschenbeide komen en verklaren dat de kwestie niet is opgelost, een open en brandend vraagstuk blijft.

Gewoonlijk doet het Pauselijke blad dit in eenige woorden, maar gaat dieper in de kwestie als er polemiek door ontstaat.

Zoo ook nu het geval. Twee hoogstaande bladen de „Corriere della Sera en de „Popolo d'Italia" bespraken de verklaringen van de „L'Osservatore Romano" en vermochten te doen publiceeren de twee artikelen van het Pauselijk blad die dezer dagen geheel de wereldpers bezig hielden.

Aan Senator Gentile die in de „Corriere della Sera" schreef, antwoordde de „L'Osservatore" dat Italië niet den Staat kan scheppen, dien de Kerk om hare geestelijke herdersambt uit te oefenen in geheel de wereld noodig heeft. Italië heeft alleen dien Staat kunnen vernietigen, en daarom kan Italië dien ook alleen herstellen, al is het ook niet met dezelfde uitgestrektheid van vroeger, tóch met het noodzakelijkste grondgebied om ook de schijnbare onafhankelijkheid van den Paus te waarborgen. Italië kan dit ook zonder zelfmoord te plegen, daar men niet inziet, hoe zulk een *zeer kleine Staat* Italië zou vernietigen.

Maar, vervolgt het blad, dit is ook de plicht van Italië. De zedelijke wet geldt voor de Staten gelijk voor de personen: die geroofd heeft moet teruggeven, die schade heeft gedaan moet deze herstellen. 't Is waar, dat degene die het geroofde teruggeeft, het weder opnieuw kan afnemen, maar dit is geen reden om niet te moeten herstellen of teruggeven, anders bestaat er geen rechtvaardigheid meer op de wereld.

Voor 't eerst voor zoover we weten spreekt het Pauselijk blad van een kleinen, zelfs van een zeer kleinen Staat. Een bewijs dat de H. Stoel wel met zeer weinig, men spreekt van het Vaticaan, Sint Pieter en omliggende gebouwen, van een streep grond tot aan de zee, alsmede over de uitbreiding der Vaticaansche tuinen enz., enz., tevreden is. De gedachte van een herstelling der Pauselijke Staten, gelijk die vroeger waren, schijnt dus wel voor goed prijsgegeven; deze zouden dan ook in onze moderne tijden meer moeilijkheden en verwikkelingen opleveren dan de vrijheid en onafhankelijkheid des Pausen waarborgen.

Het blad voegt erbij, dat de Pausen nooit van andere mogenheden, van internationale conferenties of gerechtshoven iets verwachten of deze in het geding zullen roepen, maar gelijk de Kardinaal-Staatssecretaris het verklaarde, van den rechtvaardigheidszin van Italiaansche volk. En terecht, Italië alleen heeft misdaan, Italië alleen moet goedmaken.

In het antwoord aan Arnaldo Mussolini, broeder van Benito, die in het Popolo d'Italia over de zaak schreef, zegt de „L'Osservatore" dat de vrijheid en onafhankelijkheid van den Paus wereldlijk volmaakt en duidelijk zichtbaar moet zijn voor de katholieken van geheel de wereld.

Een ieder moet kunnen zien, dat de Paus van niemand onderdaan is, of dat hij niet als kapelaan van de eene of andere mogendheid kan aangezien worden. Niet dat de katholieken van geheel de wereld de rechters zijn in dit geding en te oordeelen hebben over de oplossing. *Eenige rechter is de Paus.* Hij, en hij alleen, kan beoordeelen hetgeen noodig is voor zijne vrijheid en onafhankelijkheid. Niet alleen over de vrijheid en onafhankelijkheid, maar ook over de waarborgen welke den H. Stoel gegeven worden om de katholieken van geheel de wereld gerust te stellen.

Hieruit volgt hetgeen reeds dikwijls werd voorópgesteld als men sprak over de oplossing der Romeinsche kwestie, de Paus alleen zal moeten beoordeelen of hetgeen Italië aanbiedt voldoende is om een werkelijke zichtbare vrijheid te verzekeren en te waarborgen. Italië kan dus niet zeggen dit of dat geven we den Paus terug, neen de Paus heeft het recht, en tegenover de niet-Italiaansche katholieken den plicht te eischen wat Hem noodig blijkt.

Daarom is de conclusie van de L'Osservatore Romano de volgende. Als zoo het Pauselijke blad, Arnaldo Mussolini, schrijft dat Italië het recht heeft te onderhandelen met de H. Stoel, en tegelijk rechter en waarborg zijn kan, weten we niet of dit zijn gedachten vertolkt of die van breedere en hoogere kringen, maar we weten wel, dat, als men die gedachten aan den H. Stoel wil opdringen, deze zich in hetzelfde geval zou bevinden als in '70 met de Waarborgenwet, en dus, in andere en duidelijke woorden, dat we ons na een halve eeuw politiek en vijf jaar fascisme nog op hetzelfde punt van vroeger bevinden.

De Kerkvervolging in Mexico.

Een Boodschap van den Paus.

Z. H. de Paus heeft aan mr. Michael Williams, hoofdredacteur van de „Commonweal" een merkwaardige boodschap gegeven voor de Amerikaansche pers.

Mr. Williams geeft den inhoud van die boodschap in de „New York Times" weer en wijdt er in dit blad een artikel aan.

In de Pauselijke verklaring dan wordt gezegd, dat er zelfs in de eerste eeuwen der Kerk onder Nero, Caligula en Domitianus geen algemeene vervolging van de particuliere uitoefening van den godsdienst in de huizen, de catacomben of op de kerkhoven is geweest.

„Maar thans in Mexico", zegt de H. Vader, „wordt niets, dat Katholiek is, getolereerd, zelfs niet het in stilte celebreeren van de H. Mis en de toediening der Sacramenten; de straf daarvoor in vele gevallen de doodstraf geweest en altoos zijn boeten, gevangenzetting en moorddadige mishandelingen toegepast.

„Slachtingen zijn aan de orde van den dag. Allerlei brutale aanvallen op Katholieken worden ongestraft bedreven. Het meest misdadige geweld wordt gebruikt, om ze te dwingen, van het geloof af te vallen en in corruptie en civiele en moreele anarchie te leven.

„Ondanks zijn nobelen tegenstand, die de bewondering wekt van ons zelf en de heele wereld, welke de waarheid kent, vindt dit volk van belijders en martelaren nauwelijks iemand, die zijn kreet om hulp beantwoordt, om het van den ondergang te redden en alle beschaafde naties. ja het heele menschelijk geslacht, te bevrijden van de schande, dat een woeste vervolging thans in deze twintigste eeuw, het hooggeprezen tijdperk van beschaving en vooruitgang, geduld wordt".

Wat de houding van de pers ten aanzien van de vervolging betreft, zegt de H. Vader:

„De pers van Amerika is boven alle andere in staat, dit onttrecht te herstellen. De dankbaarheid van den H. Vader zal daarom zijn uitgaan naar allen, die hem willen helpen om de waarheid bekend te maken aan de beschaafde naties en aldus de ellende van een uitgestrekt gebied en van een heele natie, terneergedrukt door de hardste en onrechtvaardigste van alle godsdienstvervolgingen, te verlichten.

„Indien de heele pers, de heele natie der Vereenigde Staten een opportuun middel tegen deze rampzalige sociale catastrofe kan vinden, zal zij blijvenden roem in de geschiedenis der beschaving en van den godsdienst verdienen."

Mr. Williams, zegt in zijn artikel dat, naar de Paus gelooft, het Russische bolsjewisme een groote, zoo niet de leidende rol speelt in den strijd tusschen de Katholieke Kerk en de Callesregeering. De Paus is er van overtuigd, zegt Williams, dat de beschaafde wereld buiten Mexico, bijna volkomen onbekend is met het karakter en den omvang der godsdienstvervolging onder Calles, omdat de laatste en zijn aanhangers er in geslaagd zijn, het bekend worden van de waarheid te voorkomen.